

Charta 77|5|87 Poděkování za Cenu svobody

Drazí přátelé,

v říjnu 1986 dostala Charta 77 Cenu svobody, kterou udělují společně dánský deník Politiken a švédský deník Dagens Nyheter. Sdílíme zásady, jimiž bylo udělení ceny zdůvodněno a které při jejím předání tlumočil dánský básník Niels Barfoed.

Charta 77, která se během uplynulých deseti let zasazovala a i v budoucnu bude zasazovat o práva občanů, vychází z evropské tradice požadující úctu k právu jednotlivce svobodně vyjadřovat své myšlenky a své přesvědčení. Globální význam této tradice je zřejmý i v tom, jak za všechna svá selhání vůči ní musela a musí Evropa draze platit a jak za každé znásilnění veřejné svobodné diskuse v Evropě draze doplácí i třetí svět, s nímž může plně a účinně projevovat svou solidaritu jen veřejné mínění občanů vskutku svobodných a všestranně informovaných; vy jste tak již učinili.

V dnešní rozdělené Evropě nabývá vědomí sounáležitosti a solidarity nových dimenzí. I my vítáme proces evropského sebeuvědomování, neboť se domníváme, že to, co Evropa dluží sobě, to dluží světu. Snažíme se tomu přispět tím, že trváme na svém právu mluvit pravdu a děkujeme vám za to, že jste nás v tom podpořili.

V Praze 14.1.1987

mluvčí Charty 77: Jan Litomiský, Libuše Šilhánová, Josef Vohryzek
Martin Palouš, Anna Šabatová, Jan Štern, Václav Havel

*****

*****

*****

Charta 77|6|87 Poděkování panu Karlu Johannesovi ze Schwarzenberka

Praha 15.1.1987

Vážený pane,

s velikou radostí a vděčností jsme přijali založení československého dokumentačního střediska, jež má registrovat a uchovávat písemnosti naší nezávislé literatury a rovněž zprávu, že důstojným stánkem tohoto střediska budou prostory zánku, které jste k těmto účelům poskytl.

Považujeme tento Váš čin za projev bytostného češství a stále živého zájmu o rozvoj nezávislé české a slovenské kultury.

V upomínku Vám posíláme malý dárek: konvolut grafik k poctě Jana Zahradníčka.

S vřelými díky a pozdravy

Libuše Šilhánová
mluvčí Charty 77

Jan Litomiský
mluvčí Charty 77

Josef Vohryzek
mluvčí Charty 77

*****

*****

*****

Charta 77|7|87 Blahopřání Ladislavu Hejdánkovi k čestnému doktorátu

Univerzita v Amsterdamu, která letos slaví své 355.výročí, udělila 8.ledna 1987 čestný doktorát českému filozofovi Ladislavu Hejdánkovi za jeho příspěvky k filozofii současnosti, za udržování dialogu mezi filozofií v Československu a na Západě a za obhajování svobody filozofie.

Ladislav Hejdánek, který vystudoval filozofii a sociologii na Karlově univerzitě, v roce 1952 zakončil svá studia doktorátem, mohl publikovat teprve v šedesátých letech, a to v časopisech Tvář, Vesmír, Křesťanská revue, Plamen a Slovenské pohľady a ve sbornících Tvorby, v letech sedmdesátých v samizdatu. Svému oboru se mohl plně věnovat v krátkém období od roku 1968, kdy se stal pracovníkem filozofického ústavu ČSAV, do roku 1970, kdy musel z ČSAV odejít.

Ladislav Hejdánek je přímým žákem Jana Patočky a k jeho dalším inspirátorům patří Sören Kierkegaard, Alfred N. Whitehead a

Emanuel Rádl. Trvalým tématem jeho článků a studií je kritika metafyzického - v Hejdánkově pojetí předmětného - myšlení a na jejím podkladě rozvrh myšlení 'nepředmětného'.

Od konce 70.let L.Hejdánek pořádá ve svém bytě filozofické semináře s mezinárodní účastí. Navázal jimi na iniciativu Julia Tomina, jehož semináře Státní bezpečnost soustavně rušila zásahy, perlustracemi a šikanami. Snažila se znemožnit i semináře Hejdánkovy, který na výhrůžky odpověděl požadavkem, aby mu byl vystaven písemný zákaz. To se nestalo a semináře tedy pokračovaly. Po období zásahů a šikan ze strany Bezpečnosti následovalo období uklidnění, kdy se zdálo, že převahu získává rozum; to však netrvalo dlouho a následovala další vlna zásahů, z nichž nejtrapnější mezinárodní ohlas mělo zatčení předního francouzského filozofa J.Derridy.

Tématy těchto bytových seminářů byly mj.úvopě do filozofie, filozofie přírody, inspirovaná Whiteheadem a kladoucí ústřední důležitost pojmu událost (struktura událostí a reaktivita událostí), vztah filozofie a náboženství, filozofie dějin a v poslední době otázky etiky. Kromě toho uspořádal Ladislav Hejdánek semináře věnované menším cyklům: sv.Augustin, Husserlova fenomenologie, Heideggerova filozofie.

Kromě těchto seminářů, které svou úrovní i volbou témat vzbudily mezinárodní zájem a jichž se zpravidla zúčastnili přední filozofové z francouzských, holandských, anglických a jiných univerzit, vedl Ladislav Hejdánek i diskuse o filozofii pro menší okruhy zájemců.

Blahopřejeme Ladislavu Hejdánkovi, přednímu českému filozofovi, k mimořádnému ocenění, kterého se mu dostalo od univerzity v Amsterdamu a přejeme mu zdraví a optimální podmínky pro jeho další činnost.

V Praze dne 22.1.1987

Jan Litomiský
mluvčí Charty 77

Libuše Šilhánová
mluvčí Charty 77

Josef Vohryzek
mluvčí Charty 77

*****

*****

*****

Sdělení Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných, československé ligy pro lidská práva, člena Mezinárodní federace pro lidská práva [FIDH]

Jména a adresy členů VONS byly zveřejny ve sdělení VONS č.591. Všechna sdělení VONS jsou zasílána Federálnímu shromáždění ČSSR.

Sdělení č.602 (Petr Fospíchal ve vazbě)

V noci na 19.ledna 1987 byl ve svém bytě v Brně zavražděn Jiří Res, z vraždy je obviněna jeho manželka, která se k tomuto činu doznala. Protože se Jiří Res stýkal se signatáři Charty 77, zneužila Státní bezpečnost této rodinné tragédie k tomu, že počínaje 22.lednem prováděla v Brně množství výslechů a domovních prohlídek mezi mladšími signatáři Charty 77. Zatím máme zjištěno, že výslechům byli podrobeni Petr Fospíchal, Petr Cibulka, Dušan Skála, Jan Pukalík a Ondřej Fospíchal; poslední dva byli drženi 48 hodin a byli propuštěni jako obvinění z přípravy k trestnému činu pobuřování podle § 100 odstavce 1 písmeno a) trestního zákona, údajně v souvislosti s tím, že při domovních prohlídkách jim byly odňaty nejhrůznější samizdatové materiály, zvláště letáky k 10.výročí Charty 77 a periodikum Informace o Chartě 77.

3
Domovní prohlídky, pokud je náleželo, byly provedeny v bytě dědečka Ondřeje a Petře Pospíchalových, dále u Ondřeje Pospíchala na pracovišti a v bytě Jana Pukelíka. Jan Pukelík byl prohledán i osobní prohlídce po odchodu z bytu Petra Pospíchala, byly mu při ní odnaty dvě tašky samizdatových materiálů a dopisy Ivenu Medkovi a Pavlu Hagiřovi.

Dne 22.1.1987 v ranních hodinách byl rovněž zadržán signatář Charty 77 Petr Pospíchal, u něhož byla provedena prohlídka na pracovišti. Podle dosud nepotvrzených zpráv byla na něj uvalena vazba a obvinění bylo obdobné jako u jeho bratra Ondřeje a Jana Pukelíka, nicméně prováděné výslechy na jeho osobu mají velmi široký záběr: otázky se týkají i údajných styků Petra Pospíchala s polským opozičním křesťanem.

Petr Pospíchal, nar. 10.4.1960, skládkový dělník, byl již dvakrát odsouzen k nepodmíněným trestům, a to v roce 1978 za vydávání literárního samizdatu a šíření nezávislé hudební kultury, podruhé za výhrůžky, jichž se měl dopustit v základní vojenské službě, a to v roce 1981, bydlí v Arbesově 6, 638 00 Brno - Lesná. Jeho matka Marie Adámková bydlí v Kápích 2, 643 00 Brno - Chrlice.

V souledu s přáními Petra Pospíchala sdělujeme, že již delší dobu působí jako člen Výboru na ochranu nespravedlivě stíhaných.

25.1.1987

x

Sdělení č. 603 /O odvolání F. Adámka má rozhodovat Nejvyšší soud/

Dne 19.2.1987 od 8,30 hodin má v jednací síni č.31 v přízemí budovy Nejvyššího soudu v Praze, nám. Královná 1300, Praha 4, probíhat veřejné zasedání, na němž má nejvyšší soud ČSSR rozhodovat o odvolání Františka Adámka proti rozsudku krajského soudu v Ostravě z 6.11.1986. Senátu nejvyššího soudu má předsedat JUDr. Pavel Janda. Jak jsme již informovali /viz sdělení č. 491, 552, 575, 576, 578, 589/, byl katolický aktivista František Adámek z Přerova odsouzen ke dvěma letům odnětí svobody nepodmíněně, a to za šíření rozšiřování převážně náboženské literatury a držení rozmožovacího stroje, obžalobou je proto stíhán a prvoinstančním soudem byl odsouzen pro přípravu trest. činu počvracení republiky podle § 7/1 k 93/1, 2. b/ tr. zákona.

26.1.1987

x

Sdělení č. 604 /Petr Obšil odsouzen za odmítání vojenské služby/

Vojenský soud v Olomouci v hlavní líčení konaném dne 3. ledna 1987 shledal Petra Obšila, nar. 10.11.1966, trvale bytem Dolní Hejčínská 19, 776 00 Olomouc 6 - Hejčín, vinným spácháním dvou trestných činů proti brannosti, a to neplnění způsobilosti ke službě podle § 266, odst. 1 tr. zák. a nenastoupení služby v ozbrojených silách podle § 269 odst. 1 tr. z. a odsoudil ho k úhranému trestu v trvání 22 měsíců nepodmíněně v l. NVS. Rozsudek není právopadný, prokurátor i obžalovaný si ponechali právo k případnému odvolání.

Petr Obšil měl nastoupit zákl. voj. službu v trvání 24 měsíců dne 1. října 1986, což neučinil. Dne 3.10.1986 se poranil na noze. Dne 3.11.1986 při kontrole ve vojenské nemocnici mu nařídili, aby s nemocí v souvislosti odešel k útvaru. Tehoto příkazu neposlechl a dne 22. 11. 1986 byl vzat do vazby, kterou vykonává ve věznicí MŠ Olomouc. Vazba na něj uvalil prokurátor vojenské obvodní prokuratury pplk. JUDr. Rudolf Zigmund.

Při hlavní líčení Petr Obšil doznal, že si úřad způsobil sám v úmyslu stát se alespoň dočasně nezpůsobilým vojenské službě a

že vojenskou službu nenastoupil úmyslně. Na dotazy soudu odpověděl: "Stále se hovoří o míru, ale pořád se sbírají a pořád je armáda." Řekl dále, že by se měl nejprve odstranit zbraně a násť poté armáda. Uvedl, že k odmítnutí vojenské služby ho nevedou náboženské důvody, ale to, že je pacifista a že se služba v armádě neshlazuje s jeho přesvědčením. Na dotaz předsedy senátu, zda je nyní ochoten nastoupit po výkonu trestu vojenskou službu, řekl, že ano, ale že si něco uvolí, aby na vojnu nemusel být a aby se z ní dostal pryč.

Prokurátor navrhol nepodmíněný trest v dolní polovině zákonné sazby [sazba je vzhledem k ustanovení podle § 259/1 tr.z. jeden rok až pět let], obhájce navrhol podmíněný trest.

Po dlouhú dobu je případ Petra Obšila první, kdy referujeme o nenastoupení vojenské služby. Případů jejího odmítnutí je v Československu více, náš výbor však a různých důvodů nemá potřebné informace. Početnější skupinu odmítačů vojenské služby tvoří např. Evěrci Jahovovi, kteří si věhlasu nepřejí, podobně jako vyznavači Křížky, aby se v jejich případech intervenovalo.

Adresa otec: Jan Obšil, Dolní Rejčinská 19, 776 00 Olomouc 6 - Hajčín

27.11.1987

*

Ediční č. 609 (Případ Ervina Motla a spol.)

Senát městského soudu v Praze ve složení JUDr. Jan Bojt, soudcové JUDr. Blanka Křípačová, Libuše Tamchynová, Anna Veselá a pplk. JUDr. Václav Kutil usnal v hlavním líčení, konaném dne 27.11.1986 obžalovaného Ervina Motla vinným trestným činem podvrácení republiky [§98 odst.1 tr.z.] a uložil mu trest odnětí svobody v trvání tří let, které má odpykat v línápravně výchovné skupině. Spolupřizpůsobené Milana Svatoše a Jiřího Bláhu usnal současně vinným trestným činem pobuřování [§100 odst.1 a/c) trestního zákona] a uložil každému trest odnětí svobody v trvání 18 měsíců s podmíněným odkladem na tři roky. (M. Svatoš byl navíc usnán vinným přečinem proti veřejnému pořádku za nedovolené přechovávání revolveru, který si před čtvrtstoletím podomácku vyrobil.) Současně soud rozhodl o zabrání věci odňatých při domovní prohlídce - valnou většinou jde o legální publikace z roku 1968. Rozsudek nenabyl právní moci, přinejmenším ve prospěch Ervina Motla bylo podáno odvolání.

Trestná činnost obžalovaných měla spočívat v tom, že na společném pracovišti (všichni byli požárníky v podniku Rudý Letov v Praze 9) kriticky diskutovali a polemizovali v továrně i v republice a že, jak praví rozsudek, "napadali... zejména vedoucí úřadu KSČ, osobu prezidenta republiky, společenství a přátelské vztahy k SSSR a čelné představitelé SSSR a veřejným poslechem relací nepřátelských rozhlasových stanic Svobodná Evropa a Mladá Amerika umožňovali šíření pobuřujících projevů proti socialistickému společenskému zřízení, které pobuřujícím způsobem komentovali". Ervín Motl je měl navíc k této činnosti podílet a svěd. Po přeložení do srozumitelné řeči podstává tedy celý jejich složitý a toho, že si nedávali příliš pozor na puzu a že dokonce poslouchali zahraniční vysílání (a potěšením zaznamenávají nesporý dějinný pokrok: za protektorátu mohl být takový delikt trestán i smrtí, dnes postará pouhých tři roky vězení).

Ačkoliv je Ervín Motl signatářem Charty 77, unikl dosud celý proces naší pozornosti i pozornosti mezinárodní veřejnosti; vystřevovatele i soud to někdejší s uspokojením konstatovali a naznačovali v této souvislosti možnost benevolentnějšího řešení. Mělo být projevem této benevolence použití nejpřísnější právní kvalifikace a trest v polovině zákonné sazby - u člověka soudu bezúhonného a se zločtin zjevně nespáchaný - glyne a toho poučení pro všechny další postihové, že toliko veřejný zájem a veřejná kontrola mohou zabránit justiční svůlni nebo jí alespoň snížit.

Obžalobu podal městský prokurátor v Praze JUDr. František Kubát a zastupovala ji prokurátorka JUDr. Jitka Fuchscová, která opakovaně a aniž by byla soudem napomenuta/obhájci marně vznášeli protest/přerušovala obžalované, zesměšňovala svědky vyjadřující se v jejich prospěch a napovídala těm, kdo svdčili proti nim. Soud nevezal na vědomí změněné výpovědi některých svědků, poukazujících na nátlak vyšetrovatelů StB /zvláště JUDr. Bažucha a Musila/. Soud převzal téměř doslova celé rozsáhlé partie obžaloby a jeho vlastní formulace v odůvodnění rozsudku dovědčují, že si JUDr. Rojt udržuje svou formu předního aktéra politických procesů z přelomu sedadesátých a osmdesátých let. Pro ilustraci jen dvě ukázky. První mistrně rozvíjí stalinskou dialéktiku v celé její pádnosti: "k tomu je třeba ještě uvést, že i když nepřátelská pohnutka obžalovaných bezprostředně nevyplynula z jejich třídního původu nebo z příslušnosti k socialismu nepřátelské třídy, neznamená to, že nemohli jednat z nepřátelství k socialistickému společenskému a státnímu zřízení republiky. Tato pohnutka může být u pachatele důsledkem jiných příčin, které sice mají v třídním nepřátelství vždy svůj původ a kořen, ale mohou být získány zprostředkovaně přes nepřátelsky zaměřenou propagandu nebo vlivem individuálních vlastností pachatele..." Druhá vyhláší jednoznačný princip, že už pouhá odlišnost smýšlení je zločinem: "Projevy obžalovaných nelze hodnotit jako obhajobu socialistického zřízení a naší revoluční cesty s cílem vybudovat komunistickou společnost při uplatňování marx-leninských zásad". Připomeneme navíc byla Motilova oprávněná a úspěšná kritika situace v podniku Rudý Letov a že dokonce i redaktorka Rudého práva, která jeho podněty publikovala svdčila v jeho prospěch. Zdá se proto, že šance na nápravu politických a ekonomických poměrů v tomto státě jsou nepatrné.

Osobní údaje o odsouzených:

Ervín Motl, nar. 29.7.1948, signatář Charty 77, do roku 1975 novinář, v letech 1983-86 požárník v np. Rudý Letov, otec nezletilého syna, bytem Praha 9, Chrástavská 88, od 2.7.1986 ve vazbě ve věznicí MS Praha - Ruzyně. Manželka Lea Motilová tamtéž.

Milan Svatoš nar. 8.5.1942, strojník požární ochrany v np. Rudý Letov, bytem Praha 8, Kučerové 26.

Jinřich Bláha, nar. 15.11.1947, požárník v np. Rudý Letov, bytem Praha 8, Beranových 29.

27.1.1987

x

Sdělení č. 606 /Podmínky výkonu trestu Heřmana Chromého /

V NVÚ Plzeň - Bory na úseku 3/1 je vězněn čtyřicetiletý otec tří dětí Heřman Chromý, signatář Charty 77. Byl odsouzen ke dvěma letům odnětí svobody za údajné podvrácení republiky/§ 98/1 tr.z./ O jeho případu jsme informovali ve sděleních 546, 550, 572 a 574. Ve výkonu trestu je soustavně šikanován od dozorcích orgánů a s jejich souhlasem i spoluvězňů, nepochybně vzhledem k parakrafu, podle kterého byl odsouzen. Největší důraz je kladen na šikanování pracovní. Heřman Chromý je zařazen na neblaze proslulé pracoviště Preciozy Jablonec, tzv. "šatony", kde se vyrábí bižuterie, která Československo vyváží do mnoha států. Na tomto úseku vězni pracují v neobyčejně těžkých podmínkách, s ustavně se zde porušují předpisy o bezpečnosti práce, opravy strojů jsou prováděny za chodu, pracovní tempo téměř přesahuje meze lidských sil; vězňové nemají přestávku na jídlo a během pracovní doby si nemohou dojít ani na záchod. Heřman Chromý je na tomto pracovišti ponecháván, přestože již v polovině prosince doporučil ušní lékař na základě odborného posudku jeho přeřazení na nehlukné pracoviště.

Adresa: Heřman Chromý, PS 335, 306 35 Plzeň Bory.

27.1.1987

x

Sdělení č. 607 /Současný stav případu Jazzové sekce/

Jak jsme již informovali / viz sdělení č. 599/, dne 30.12.1986 rozhodl obvodní soud pro Prahu 4 usnesením, že se další tři funkcionáři Jazzové sekce, tj. ing. Čestmír Huňát, Tomáš Křivánek a Vlastimil Drda propouštějí z vazby a že se obžaloba vrací prokurátorovi k došetření. Výkon tohoto rozhodnutí byl pozdržen stížností prokurátora. Nicméně dne 22.1.1987 zamítl městský soud v Praze jeho stížnost jak co do propuštění tří obžalovaných, kteří se téhož dne ocitli na svobodě, tak co do obžaloby - obžaloba byla sice vrácena prokurátorovi, ale rozsah došetření, původně požadovaného obvodním soudem, byl podstatně omezen. Vzhledem k různým nepřesným informacím v zahraničních sdělovacích prostředcích, upozorňujeme, že o těchto procesních otázkách soud ze zákona rozhoduje v neveřejném zasedání, tj. pouze za účasti soudců a prokurátora; neúčast obviněných, jejich obhájců i veřejnosti, je proto možno kritizovat jako vad čs. právního systému, rozhodně však není projevem politické diskriminace v tomto speciálním případě. Za povšimnutí stojí také skutečnost, že obvodní soud ve svém usnesení výslovně nařídí dosud vězněným funkcionářům Jazzové sekce Karlu Srpovi a Vladimíru Kouřilovi propuštění z vazby, pokud složí slib, že nadále nebudou pokračovat ve své "trestné činnosti". Podobná nabídka, která mimochodem nemá oporu v zákoně, byla sice v minulosti vícekrát předestírána nepř. vězněným členům VONS, nicméně takto oficiálně a písemně byla v tomto případě asi předložena poprvé.

Obžalobu proti vedení Jazzové sekce z 20.11.1986 vypracovala obvodní prokurátorka pro Prahu 4 JUDr. Jitka Erbertová. Sestává ze 4 bodů:

1/ Karel Srp sám je žalován, že jako místopředseda později předseda Jazzové sekce zajišťoval v letech 1979 - 1984 její spoluúčast při přípravě různých výstav a jiných kulturních podniků, čímž umožnil vytvoření zisku ve výši 149 437,- Kčs, použitého na další činnost Jazzové sekce. Teď že jako dobrovolný funkcionář sekce, která byla legálně uznávána, vzorně pečoval o její hospodářskou prosperitu, navíc podílem na akcích, jejichž společenský a kulturní přínos vysoce vyzdvihuje i sama obžaloba. Přesto je žalován, pro neoprávněné vytváření finančních fondů (§127, odst. 1 tr. z.), neboť jeho iniciativa prý překročila rámc organizací řádu Jazzové sekce.

2/ Všech sedm obviněných je žalována pro tr. čin nedovoleného podnikání (§ 118 tr. z.), jehož se měli dopustit tím, že odmítli respektovat pochybné rozhodnutí ministerstva vnitra ČSR ze dne 22.10.1984 o svém rozpuštění a pokračovali i nadále ve své činnosti. Během těchto necelých dvou let měli pro další činnost Jazzové sekce získat 447 327 Kčs. Podotýkáme, že po rozpuštění Jazzové sekce její výbor použil všech zákonných prostředků pro zvrácení tohoto rozhodnutí a posléze usiloval alespoň o novou registraci.

Karel Srp, Vladimír Kouřil a Josef Skalník jsou žalováni pro pokus trestného činu poškození majetku v socialistickém vlastnictví (§136 tr. z.), jehož se měli dopustit tím, že před likvidační komisí (která měla zablokovat aktiva Jazzové sekce po jejím úředním rozpuštění, zatajili pohledávku sekce ve výši 30 000 Kčs vůči Josefu Skalníkovi a po jejím splacení ji použili pro další činnost sekce.

4/ Pokladník Jazzové sekce, dvaasedmdesátiletý Miloš Drda, je navíc žalován pro tr. čin rozkrádání majetku v soc. vlastnictví (§132 odst. 1 b). Žalována je částka 5 454 Kčs. V tomto bodě obžaloba však ignoruje svou povinnost něco očekávat a oparuje se dvěma zcela neslučitelnými verzemi, pokud celá věc není pouhou pomluvou, vyznívá pravděpodobněji ta verze obžaloby, podle níž Miloš Drda za svou dlouholetou práci dvakrát ročně dostával, nebo si vybíral několikasetkrátové přílepkování na dovolenou a vánoce.

Obširné usnesení obv. soudu pro Prahu 4, jímž je obžaloba vrácena k došetření, se nijak nedotýká zákonného merita a tím méně nezákonného pozadí celé věci. Nic, éně i pouhý výčet věcných a procesních nedostatků desavědného řízení je zdrcující. Soud mj. namítá, že všechny ony výše

uvedené přenesené cifry o zisku byly odvozeny pouze z neurčitých odpovědí části svědků a na základě odhadů znalců, jimž nebyly poskytnuty základní účetní podklady/zadržované orgány StB/. Jakékoli provozní náklady a náklady na materiál jsou ignorovány, za zisk se pokládá vše, co nebylo přímo vyplaceno jako mzdy. Navíc soud odmítá znalecký posudek osob, která není zapsána v seznamu soudních znalců (a my dodáváme, která by byla vybrána pro svou předpojatost). Bohužel městský soud v Praze uznal výhrady obvodního soudu jeho v souvislosti s výše uvedeným bodem 1/, tedy proti obžalobě Karla Srpa ze léta 1978/84.

Shrňme nesporné. Jazzová sekce se stala politicky nepohodlnou a jediným cílem a smyslem jejího kriminálního stíhání je paralyzovat její další činnost. I sebezpujatější lživý pohled však nakonec vyústí ve zjištění, že tato sekce hodnota vytvářela, nikoli že je na daných, či jiným způsobem státu zpronežovala. Je velmi pravděpodobné, že státní ne ustoupí a že se proces s Jazzovou sekci nikdy neuskuteční-mnohemdelší vazba by pro funkcionáře JS měla podle dosavadních zvyklostí být dostatečným varováním.

Ať již případ Jazzové sekce aťkoliv, pokládáme za potřebné vydat jako přílohu tohoto sdělení lživou a znevažující informaci, kterou britským oficiálním místům a taním sdělovacím prostředkům poskytlo Československé velvyslanectví.

28.1.1987

PŘÍLOHA: Dopis velvyslanectví ČSSR

TISKOVÁ ZPRÁVA

Velvyslanectví Československé socialistické republiky

Vydalo : tiskové oddělení , 25 Kensington Palace Gardens, London W6 407
Tel. 01-229 1255

V části britských sdělovacích prostředků se projevil velký zájem o uvalení vazby na pět vedoucích členů Jazzové sekce Československého svazu hudebníků.

Československé velvyslanectví považuje za nutné vás informovat o hlavních otázkách tohoto případu a uvést věci na pravou míru.

Československý svaz hudebníků se již v listopadu 1980 rozhodl ukončit činnost Jazzové sekce kvůli tomu, že sekce porušovala existující předpis.

Jazzová sekce nerespektovala toto rozhodnutí a pokračovala ve své činnosti. Stala se bez souhlasu příslušných čs. úřadů členem Mezinárodní jazzové federace. Jazzová sekce pokračovala ve své nezákonné publikační činnosti. Ceny prodávaných publikací, knih, brožur nebyly schváleny příslušnými úřady. Daňová revize odhalila nedoplatky obnášející 5 233 699,- Kčs.

Na základě této zpronevěry byla na pětičlenné večení Jazzové sekce 2. září 1986 uvalena vazba.

Po rozpuštění Jazzové sekce ministerstvo kultury ČSR vypracovalo systém opatření ve sféře Jazzové hudby včetně poradní služby pro skupiny a jednotlivce.

Nejlépeším důkazem velkého zájmu úřadů o rozvoj jazzu v naší zemi bylo organizování mezinárodního jazzového festivalu, který se konal v Praze 23. - 26.10.1986.

Londýn 30.10.1986

XXXX

XXXXX

XXXX

Dobrá výnos Charty 77 ve švédštině

V polovině ledna letošního roku vyšla ve švédštině kniha "Dest let Charty 77", k níž úvodní slovo napsali mluvčí Charty 77.

Dne 18. ledna 1987 byla v Kodani Chartě 77 odevzdána Cena svobody, kterou udělují společně dánský deník Politiken a švédský deník Lagens Nyheter. U příležitosti předání ceny, kterou převzal prof. František Janouch, byl uspořádán seminář, na němž v panelové diskusi vystoupili poslanec Evropského parlamentu Jiří Pelikán, vydavatel 150.000 slov a Lettre International A.J. Liehm, bývalá mluvčí Charty 77 Zdena Tomínová, jaderný fyzik prof. František Janouch a posléze i editor Palach Press a East European Reporter Jan Kavan. Předvedeny byly též ukázky z tvorby Václava Havla, který k účastníkům promluvil z videozáznamu.

Vešlejší Československého dokumentačního střediska v NSR dr. Vilém Prečan převzal zde letošní cenu Jana Palacha z pověření Milana Šimečky, jemuž byla letos udělena. Cenu předala France de Nikolay. (poděkování Milana Šimečky viz dále).

Dne 26. ledna 1987 uspořádalo Královské dramatické divadlo ve Stockholmu představení hry Mor (o Puškonovi), režirované bývalým ředitelem moskevského divadla na Tagance žijícím v exilu J. Ljubimovem. Výnos z představení, kterému byly přítomny významné osobnosti švédské kultury a veřejného života, dostala Nadace Charty 77 jako projev uznání její deseti-leté práce při prosazování lidských práv.

Večer solidarity s Chartou 77 byl uspořádán též Národním divadlem v Oslo 29. ledna za účasti významných představitelů norského politického a kulturního života. Dne 30. ledna 1987 byla v Oslo otevřena výstava československé politické karikatury.

xxxx

Poděkování Milana Šimečky za cenu Jana Palacha

Dámy a pánové,

děkuji všem, kteří dobrou úvahou a pro mě nesnadno představitelnou aktivitou přispěli k vytvoření ceny, která mi dnes byla udělena. Děkuji pak těm, kteří vybrali k ocenění mne a mé dílo, věděli jistě tak jako to vím i já, že volba mohla právě tak padnout na mnohé jiné z mých přátel, společně s kterými zde, v této zemi, vedeme prostředky slabými ale kultuře vlastními zápas o úctu k lidským právům a o přežití a rozvoj na moci nezávislého myšlení.

Cena je spojena se jménem chlapce, který se před osmnácti léty v Praze upálil. Jeho čin se vymyká z jakéhokoli pokusu o úvahu, obklopen umělým mlčením leží však jako neopracovaný kámen v paměti lidí. Leží i v mé paměti. Pamätuji se na onen večer. V zoufalé bezmoci jsem chodil sem a tam a ptal se, nevím koho: Co je to za svět? Proč se něco takového musí stát právě v mé zemi? Neměl bych to snad v tomto slavnostním okamžiku ani říkat, ale v celých těch osmnácti letech bylo dost takových chvílí, kdy jsem si tyto otázky kladl znovu a ptal jsem se takto, nevím koho, ještě i před rokem a před týdnem.

Děkuji všem těm známým osobnostem, kteří svou pověstí a uměleckou a intelektuální autoritou zaštitili společenství Charty 77, vytvořili výbor na její podporu a zvýšili tak před veřejností i mravní váhu ocenění, kterého se mi dnes dostalo. Nevím, zda četli něco z toho, co jsme napsal já, mohu je však ujistit, že já jsem četl kde co z toho, co napsali oni. To oni a s nimi i mnozí jiní spisovatelé mě svedli ke svobodnému a v našich poměrech i nebezpečnému myšlení. Já už dnes vím, že to byl především hluboký prožitek z dotyku se světovou kulturou, který mě nakonec přivedl k obraně hodnot, byz nichž naše lidství za moc nestojí. Po své zkušenosti z těchto hodnot vybírám nejčastěji pravdu, svobodu, toleranci, ve víře, že z nich plynou i všechny ostatní.

Někdy se mě lidé ptají, někdy i moji strážci, proč jsem se dal na cestu, o které se prostým rozumem dalo usoudit, žeavede jinam než k

autodestrukci. Odpovídám, že mne k tomu nutila má zkušenost. Neumím však odhadnout, zda bylo v mé zkušenosti důležitější to, co jsem prožil, co jsem viděl vlastníma očima a slyšel na vlastní uši, nebo to, co vstoupilo do mého vědomí skrze literaturu. Proto také někdy odpovídám tak, že jsem vzal vážně poselství z knih, které jsem v životě přečetl. Všichni víme, jak matoucí a různorodá jsou poselství vyčtená z knih. Já však už dnes věřím, že ve své konečné sumě vedou člověka spolehlivě k hlubšímu porozumění lidskému údělu a k uznání elementární lidské důstojnosti. Neznepokojuje mě, že jsem s tímto prostým vysvětlením neměl úspěch u těch, kteří rozhodovali o mém osudu a osudu mé rodiny. Zkušenost z kultury nezasáhne každého stejně intenzivně, ale když se jednou usadí v kostech, je nepřekročitelná. Víra v kulturu, která se pomalu ale jistě usazuje v kostech lidí, je jedinou vírou, kterou jsem si ponechal, aby se mi snesitelněji žilo.

Svět, který si prohlíží při večerním posezení u obrazovek barevné obrázky válek, demonstrací, hladu, teroristických akcí, se dnes už tak nezajímá o mou ztichlou, zklamanou a zdánlivě apatickou vlast. A přesto se mi právě v této zemi dostalo vrchovatě přímých důkazů k víře v nepřekročitelnost kulturní zkušenosti, která se usadila v kostech. Stalo se, co jsem před osmnácti lety malovně pokládal za nemožné: navzdory rozsáhlé promyšlené a hloupé persekuci, se v naší zemi rozvinula svobodná kultura do šíře a rozmanitosti, o které se nám ani nesnilo. V letech politické nehybnosti, uprostřed sociálního zmrtnění, ve společenství strachu, byly napsány stovky literárních děl, všelijak bídně rozepsány se dostaly a byly přečteny tisíce a v některých případech desetitisíce čtenáři. Udržela se a rozvinula nezávislá historiografie, filozofie, sociologie, a všechna věda, která nepotřebuje laboratoře a dílny. Nedala se udržet mladá hudba, byly napsány divadelní hry a hrály se po bytech, vycházely a vycházejí desítky časopisů tak různém zaměření a spektru názorů, že se člověk nostačí divit. Naši přátelé v exilu vypěstovali druhou větev této svobodné kultury, navíc vybudovali instituce, časopisy, vydavatelství, archívy a naklady. A to vše se zrodilo spontánně, bez předchozích plánů pro zlé doby, bez hmotných podnětů a bez úředních aparátů, prostě jen ze společenské potřeby, báječných nápadů a pracovitosti tisíců lidí, ježichž jména se neobjevují v seznamech notorických disidentů. To vše se zrodilo po šoku, z beznaděje a ze zoufalství, kultura se obehala užší ale o to pevnější solidaritou.

Když toto vše tak jistě prohlašuji, neplyne to z optimismu v mé povaze, snažím se o pohled střízlivý a věcný. Víím, že místo z kterého vidíme na svět, není příliš vysoko, ale z tohoto místa se mi vše jeví tak, že jsem viděl zázrak, zázrak zrodu svobodné kultury, která začínala občejným průklepovým papírem, starými psacími stroji a dnes tak často zpochybňovanou vírou, že to k něčemu je, že to máš mysl a že je to účinná obrana proti lži, útlaku a hlouposti. Chtěl bych vám nakonec říci, že vám velkou radost z toho, že jsem u toho byl a že mi dnešním dnem tím dokonečně bylo vystaveno potvrzení. Děkuji.
V Bratislavě, v lednu 1987

Milan Šimečka

xxx

Prohlášení prezidenta USA Ronalda Reagana k 10. výročí založení Charty 77.

31.12.1986

V lednu si připomínáme 10. výročí založení čs. iniciativy v oblasti lidských práv Charty 77. Základní prohlášení Charty 77 upozorňovalo na různé způsoby, jimiž vláda upírala čs. lidu základní práva zaručená československými zákony, helsinskými dohodami a mezinárodními pakti. Základní prohlášení Charty 77, které rovněž zdůraznilo odpovědnost jednotlivých občanů za dodržování těchto zásad, bylo vydáno 1. ledna 1977 s podpisy 241 osoby z různých vrstev čs. společnosti. Dne 6 ledna se představitelé Charty 77 poprvé pokusili předložit text základního

prohlášení čs. úředům.

Ačkoliv se úřední místa tehdy pokoušela vydávat signatáře Charty za zločince a vydává je za ně dosud, nepodařilo se jim oslabit morální váhu těch, kdož měli odvahu apelovat na předstevitele státu, aby respektovali základní zákony a zásady.

Charta 77, nejstarší iniciativa na poli lidských práv ve Východní Evropě, je už deset let ochráncem občanských a lidských práv, uchovatelem národních hodnot a kulturní a vydavatelskou sítí, která doma i v cizině udržuje jednotnou a stále živou národní literaturu. Charta je pluralistická jak pokud jde o orientaci jejích aktivistů, tak pokud jde o zájmy Charty jako celku a proto také odmítá úlohu politické opozice. I když byli chartisté vězněni a zastrásováni nepřestali vydávat četné dokumenty o mnoha aspektech života v Československu a o mezinárodních problémech ~~světových~~ o pevném humanistickém a demokratickém přesvědčení chartistů - reformistů, křesťanů a kulturních osobností. Charta se také zasloužila o vznik Výboru na čer. nu nespravedlivě stíhaných (VOC) který dokumentuje časté případy nespravedlností a upomíná na ně mezinárodní veřejnost.

Více než tisíc dosevaďních signatářů Charty 77 má daleko větší význam než odpovídá jejich počtu. Chartisté vyjadřují ideály obrovského počtu svých československých spoluobčanů a vlastně všech těch, kdož si přejí, aby byla respektována lidská práva. Signatáři Charty 77 podhalují svou činnost, nečetnými menšími či většími kroky touhou a sterilní politickou scénou v československu.

xxx

Prohlášení Willyho Brandta, předsedy SPD k 10. výročí založení Charty 77.

"Charta je apel na svědomí světa"

V těchto dnech se blíží desáté výročí dne, v němž ženy a muži v Praze učinili statečné rozhodnutí, že budou kriticky konfrontovat vlastní vládu a úřady s principy lidských práv, která i ČSSR uznala. Kromě toho počítala tato skupina občanů na úřadech právní záruky uskutečňování helsinských dohod. Mnozí z nás v NSR, v Evropě a jinde na světě, zděraváme Chartě 77 zavázání za to, že navzdory pronásledování a osobním křivdám pokračuje směr boje za občanské svobody a občanská práva. Chartisté zároveň prokazují že politika zmírňování napětí je správná, a to jak v Československu, tak v zemích, kde Charta působila jako příklad. Vždyť jen taková Evropa, kde výsledky helsinské konference jsou nejen symbolem, nýbrž skutečností, umožnilo, aby se silný občanský odpor vůči úředům a státní zvěli stal legitimní zbraní v boji za spravedlivější společnost v komunistických státech. Toho by si měli všimnout tisíckami, kteří se vždy znovu Charty odvolávají, ale kteří pro svůj konzervatismus nedokáží překonat ideologicky zeslepenou politiku, jež sice cprávně odsuzuje komunismus jako nedemokratický, ale zároveň nesvobody v jiných částech světa velkopansky přehlíží a zastírá. Kdo se hlásí k Chartě 77, nesmí být slepý na pravé oko.

Kdo se na ženy a muže tohoto neochročeného společenství odvolává, zůstává jejich úsilí jen tehdy právo, vede-li boj za uskutečnění lidských práv všude ve světě a bez ohledu na mocenské zájmy. Tedy: tam, kde lidská práva nejsou dosud naplněna, působí Charta jako apel na svědomí světa. Její idea není nikterak omezena na Československo.

xxxxxx

Rezhovor Petra Uhlé s mluvčím Charty 77
Josefem Vohryzkem.

Uhlé: Především bych chtěl vysvětlit, že k tomuto rozhovoru dochází zejména proto, že ani vy, ani já jsme se nemohli účastnit tiskové besedy, která se konala v Praze 6. ledna, poněvadž jsme byli blokováni StB. Charta 77 vydala u příležitosti 10-výročí svého vzniku dva velmi obsáhlé dokumenty, a to: "Slovo ke spoluobčanům" a "Dopis signatářům". Chtěl bych s vámi hovořit hlavně o tom prvním. Zdá se mi totiž, že v něm něco podstatného chybí. Musím to vysvětlit obsírněji: Hnutí občanské iniciativy Charta 77 chápu především jako n e z á v i s l é společenství, onen rozzeř nezavislosti, který Charta 77 v této zemi ne-li nastolila, tedy přinejmenším velmi zdůraznila, spatřuji kromě její vlastní činnosti, v různých strukturách nezávislé existence i v existenci dalších iniciativ a nezávislých společenství, která působí mimo Chartu 77, ale která díky ní vznikla a v souvislosti s ní pracují. Je to ne příkl. Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných, kolektivů či klub mluvčích, Informace o Chartě 77 atd. A dále v existenci mnoha nezávislých prostředků a organizací, které Charta stimuluje a snad trochu i chrání. Je jich po těch deseti letech mnoha více než dříve, hlavně v kultuře. Je to celý kulturní underground, ale nejen on, celá nezávislá, někdy říkáme druhá kultura. Týká se to vlastně celého způsobu života, zejména mládeže, ale také různých náboženských či duchovních aktivit a snad už i aktivit politických. Teď mám na mysli různé časopisy, hlavně kulturního zaměření, ale i ekonomického nebo politického. A poslední oblast, v níž se onen rozzeř nezávislosti projevuje, jsou teoretické práce na toto téma. Před rokem 1980 byla podle mne nejvýznamnější taková práce Paralelní polis Václava Bendy. Potom vzniklo mnoho článků a textů k tomuto problému, ale i v dokumentech Charty 77 se to často projevovalo. Po roce 1980 to bylo často inspirováno polským vývojem, kde myšlenka paralelismu, alternativní hnutí, či nezávislých forem života byla uvedena do praxe, a to praxe hluboké a dočasné trvející. Tyto aspekty nezávislosti, v rámci Charty nebo díky ní či v souvislosti s ní, o toto vše není ve výročním dokumentu nikde zmíněno, ani v pohledech do budoucna, při vykrslávání perspektiv. Ten apel ke spoluobčanům je ovšem krásně napsaný, někdy až pateticky na mě vzrušuje. Je to výzva, aby se lidé probudili do své svobody, aby začali konečně chovat svobodně i v oficiálních strukturách, na pracovištích, v odborových organizacích, v oficiálních církvích, ve školství. Víte, podle mého názoru může být někdy obtížnější chovat se podle této výzvy, než jít cestou, kterou se ubírá Charta, t. j. cestou nezávislosti, cestou sémizdety, paralelních přednášek, cestou undergroundu. V poslední době jsem o tom hodně přemýšlel a zdá se mi, že obě ty cesty, cesta nezávislosti a cesta svobodného jednání na veřejnosti a v oficiálních institucích, se nijak nevylučují a měly by se v budoucnu doplňovat. Nějak mě to ale zamrzelo, že ta cesta dosud Chartou preferovaná, lze říci téměř jediná, zaptat vás, jednoho z mluvčích Charty 77, zda to znamená obrát v Chartě, zda onen apel na veřejnost, aby lidé začali svobodně a hned jednat v těch podmínkách, v nichž jsou, zda to má být nová strategie Charty a zda to původní, tedy ona mravní práce v nejrozličnějších na oficiálních státních a společenských organizacích nezávislých iniciativách, není opuštěna či opuštěna, prosím, jeho příčiny, vysvětlíte, zda se můžeme právem domnívat, že mezi lidem narůstá kritický duch natolik, že podobná výzva může pohnout na úřednicu pádu. Nebo možná, a v Chartě existuje skupina lidí, kteří si to opravdu myslí, se změnily vnější podmínky, tedy onen rámec naší činnosti i života celé společnosti, tj. začínají se zlepšovat společenské poměry, zlepšilo se politické klima, takže nyní,

ne rozdíl od doby třeba před první světovou válkou, kdy byla tato činnost svobodně působící v oficiálních strukturách.

Vohryzek: Já myslím, že je žádný chrst nejde, že v obou výročních dokumentech Charta pokračuje dál v dosavadních postojích. Je tedy samozřejmě značně cvrduší. Za těch deset let se hodně změnilo, to bylo v dokumentu řečeno, změnil se podílky a je tedy daleko více nezávislých aktivit i aktivit toho druhu, kdy lidé kombinují práci ve struktuře s nezávislou aktivitou. Akce státního aparátu proti jazzové secei podtrhla váhu aktivity tohoto druhu a dokument Slovo ke spoluobčanům to taky zdůrazňuje. Já myslím, že tady o nějakém obratu nemůže být řeč. Ovšem v tomto dokumentu jsme neprovedli žádnou rekapitulaci nebo hodnocení takových aktivit, protože si neosobujeme právo hodnotit jejich rozsah nebo jejich kvality a neosobujeme si právo určovat, nakolik Charta některé z těchto aktivit inspirovala. Nás přeci nepřisílí zvažovat, v jaké míře tyto aktivity vznikly a probíhají nebo jsou posilovány Chartou a do jaké míry existují bez jejího vlivu. To by mi připadalo jako návyky státní moci, která neustále hodnotí třeba kulturu, jako by byla výplodem jejího řízení. Podobný vztah mezi Chartou a tím, co jí obličpuje a co jí případně předcházelo nebo následovalo, není vůbec myslitelný.

Uhl: V minulosti však Charta podobná hodnocení zveřejňovala. Vzpomínáte na Copie Charty 77 budapešťskému fóru z podzimu 1985? Psalo se tam o kultuře její úpědku a právě o tom volném spojení Charty 77 a nezávislé kultury, kterou Charta může inspirovat. Podle vaší odpovědi mohu soudit, že váš osobní vztah k paralelismu, k nezávislé kultuře je příznivý. Shodujeme se tedy zřejmě v tom, že Charta by měla o nezávislé aktivity nadále počítat, i když je to možné jen vzdáleně, nebo je sepen mít v pevnosti. Rád bych znal ještě váš názor jako mluvčího Charty na takové aktivity jako je underground.

Vohryzek: Charta má velmi úzký vztah k těmto aktivitám. Charta je hned od svého zřátu sledovala, vždyť underground a samotný vznik Charty spolu velmi úzce souvisí, to je všeobecně známé. Útokem na underground a vznik původního prohlášení Charty je dokonce v úzké souvislosti. Všechny ostatní nezávislé aktivity jsou nasmírně důležité, na prvním místě bych je jmenoval. Výbor na oběhu nespravedlivě stíhaných, to je domnělka se, samozřejmě součást chartistické činnosti vůbec. Charta samozřejmě bude i v budoucnu budovat o to, aby všechny tyto činnosti pokračovaly. Většina chartistů se ostatně přímo podílí na některých nezávislých kulturních činnostech. V tom, myslím, není vůbec žádná změna.

Uhl: Jsem rád, že to uvádíte. Myslím se však ještě vrátit ke "Slovu ke spoluobčanům". V prostředí Charty 77 existuje poměrně výrazná koncepce, která sice není ve Slovu ke spoluobčanům obsažena, ale z níž přesto důležitá vychází. Dalo by se shrnout asi takto: Pošla, také díky změně v SSSR, k určitému zlepšení v politickém cvzduší v Československu. Je to zlepšení zatím málo výrazné, ale větší změny lze očekávat. Na nás, na Chartě 77 nyní je, abychom vyvolali patřičný tlak zdola, což mimo jiné znamená, že musíme působit na své spoluobčany, aby takový tlak masově vykonávali. Tento tlak musí působit na státní a stranické vedení, aby ke změně přistoupilo a provádělo je kýženým směrem. Domníváte se, že takové společenské změny v Československu jsou možná? A co si o nich myslíte. Pochopit mít povahu liberální, nebo v hospodářství - tedy ve smyslu ekonomické reformy - liberalizace kultury, povahu určitého uvolnění v oblasti lidských práv nebo si myslíte, že by mohly být i podstatnějšího rázu, to jest, že by se mohly začít měnit i samotný politický systém? Víte, v podstatě mi jde o to, zda může být pomocí stávajících institucí nebo neodemokratický politický systém, založený na politické a hospodářské moci určité hierarchizované společenské vrstvy nad obyvatelstvem, které je z politického rozhodování vyloučeno. Cílí zde tento politický přechod.

system by se mohl sám začít proměňovat v nějaký demokratický systém.

~~Myšlenka~~ Já osobně jsem přesvědčen, že pomocí svých vlastních institucí reformovatelný není, že je jen tvárný, že není schopon demokratizace, ale jen liberalizace. A reforma systému mimo jeho instituce probíhající, tedy "demokratizace zdola", to je pro me revoluční proces, proces politické revoluce. Abyste mi rozuměl: i já souhlasím s našimi reformistickými přáteli, že naše i jakákoliv jiná veřejná i skrytější práce má slyšet, že drobné změny, nikoliv pouze změny kosmetické, v různých oblastech života jsou možné. Jen ta demokratická přeměna v rámci stávajících institucí možná není. Proto považuji za plýtvání energií a také za rozšiřování falešných iluzí, jestliže se někdo orientuje na "onen tlak" zdola, tlak na státní a stranické vedení, aby demokratizovalo, místo toho, abychom tu energii věnovali výstavbě nezávislých forem života, které jsou patrně daleko lepším nátlakovým instrumentem na vládu, nebo by aspoň mohly být, než apely, petice, obceující se na vedení státu.

~~Myšlenka~~ Ptám se proto, že dokument Charty 77 volá rovněž po demokracii. Jak si tedy vy ustavení této demokracie představujete a jak takové budoucí ustavení souvisí s Chartou 77?

Vohryzek: Charta volá po zákonnosti od samého počátku, volá po občanských právech. Voláme také po demokratizaci a demokracii. V tom je tu souvislý logický vývoj od samého začátku. Ze oněch 10 let se situace změnila. Státní moc se dostává do stále tísnivější situace vlnou špatného hospodaření, které je ovšem způsobeno absencí motivace, absencí vůle, absencí práv a absencí svobody. Mezinárodní faktory tu jistě hrají roli, ovšem do jaké míry mohou hrát roli bezprostředních impulzů, co mohou způsobit, co se díky mezinárodním faktorům nebo díky nějakým dramatickým situacím může stát za měsíc, za týden, za půl roku - to já nechci předvídat, to je otázka spíše pro politologa, nebo spíše pro proroka. Řekl bych však, že demokratická společnost je společnost, ve které jsou tajné a svobodné volby, jichž předchází svobodná veřejná diskuse a v níž existuje svobodné veřejné mínění, ve které funguje shromažďovací právo. Svobodné tajné volby tedy znamenají, že i nominace kandidátů, které potom občané volí, probíhá demokraticky a pod veřejnou kontrolou, přičemž způsoby nominací mohou být různé.

O procesu demokratizace lze vážně mluvit teprve tam, kde jsou právní záruky, kde funguje právní stát, svoboda tisku, který podává svědectví o tom, zda opravdu takový proces probíhá a v jaké míře probíhá, kde se uplatňuje veřejné mínění a vzájemně se respektující nátlakové skupiny.

~~Myšlenka~~ Vývojevých alternativ je samozřejmě vždy víc, my nemůžeme nikdy předpovědět, jak vše bude probíhat. Jakmile někde nastane dynamický vývoj, nemůžeme tvrdit, že se nebude ubírat žádoucím směrem jen proto, že se nepočebá něčemu, co už jsme někde, např. v Polsku 1980-81, poznali. Ale můžeme své poznatky hodnotit na základě toho, zda tam občané snějí to či ono, zda člověk z ulice už smí to či ono. Ale jakou má před sebou budoucnost, protože tam nenastalo to, k čemu tehdy či oněhdy došlo v sousedním státě, o tom usuzovat nemůžeme. Potom je tu ještě jedno, sudidlo, že to či ono změna přináší lidem obrovské úlevy, které mají hodnoty humánní, i když jsou to třeba úlevy materiální, hmotné povahy, nebo třeba úlevy spočívající v propouštění politických vězňů, ovšem nesmí se zapomínat na ty, kteří ve vězení zůstali.

~~Myšlenka~~ Otázka jestli systém je nebo není reformovatelný, je neléhvová, sic já na ni nemám jednoznačnou odpověď. Mám silné pochybnosti, že reformovatelný je, ovšem nevyvozují z toho tak striktní důsledky jako vy, a to právě proto, že tu otázku nepovažují za jednoznačně zodpověditelnou. Jsem ale vůči názoru, že reformovatelný je, skeptický, velmi skeptický. Nedovedu si totiž představit, jak by jeho konstitutivní

struktury přijaly demokracistická pravidla ne jako přechodné stádium, ale jako vlastní trvalé funkce. Na druhé straně všichni ze zkušenosti víme, že se věci, hlavně věci podstatné, nečejí počte propočítá, ale že vznikají neustále nové amalgamy, které rozumíme teprve při zpětném pohledu.

Uhl: Uvedl jste, že Charta vlastně vznikla tak, že apelovala na dodržování zákonů a zákonnosti. To je sice významné a pro část chartistů to podstatné, ale pro mne a řadu jiných je mnohem významnější odhalování rozporů, které jsou mezi praxí, zákony a ústavou na straně jedné a oběma mezinárodními paktů na straně druhé. Tedy Charta jako apel na z m ě n u stávajících předpisů a zákonů. A druhá moje námitka: Není tak docela pravda, že Charta hovoří od samého počátku o demokracii a demokratizaci - o té už vůbec ne. Ze základního prohlášení lze určitou demokratickou orientaci vyvodit, je tam kritika nedemokratických poměrů, ale výslovně tam o demokracii nebo politickém systému, jak bychom si ho představovali, nic není. V základním prohlášení vidí různí lidé různé věci, např. snahu po vytvoření podmínek, umožňujících politickou revoluci, věčnou chválu Ježíše Krista, nebo zase jen požadavek dodržování platných zákonů. To vše je možno ze základního prohlášení dovodit a tím spíše koncepci politické demokracie. I v pozdějších materiálech Charty byla demokracie zmiňována jen okrajově, např. vloni v tzv. volebním dokumentu. Je to způsobeno i tím, že v buržoasní koncepci lidských práv, na níž jsou oba paktů postaveny, se obchází politický systém. Formálně vzato, vše, co paktů stanoví, je splnitelné i v nějaké cívčené monarchii nebo autokratickém systému. Určitý podíl tvoří jen druhý pakt, který přiznává pracujícím právo svobodně se sdružovat v odborech a jiných organizacích na obranu jejich zájmů. Ovšem domyslono do důsledků, společnost, která by realizovala všechna ta práva z obou paktů, právo na svobodu slova, shromažďování, spolčování, tak by se jaksi automaticky stala demokratickou. Nebyla tedy, i z těchto důvodů, demokracie nějakou ústřední myšlenkou chartistickou. Dokument Slovo k oběm předstevuje v tomto smyslu novou kvalitu, určité prohloubení, ale přiznává si to, i omezení Charty 77. - Po těchto dvou námitkách bych přešel k jinému tématu.

Jaký je váš vztah k Masarykovi? Ve Slovu ke spolucovcům je přímo citát nebo snad parafráze Masarykových slov. S těmi jeho názory, které tam jsou, vřele souhlasím, jen se mi nelíbí, že bylo použito jeho jména jako určité berličky. Také se mi nelíbí to finální masarykovské heslo Pravda vítězí. Myslíte si, že dnešním mladým lidem Masaryk ještě něco říká?

Vohryzek: Já Masaryka velice ctím, já jsem byl v Masarykově duchu vychován a vrátil jsem se k tomu. V tom dokumentu je ale Masaryk zmíněn spíše jako zakladatelská osobnost čs. státu a ne jako představitel nějakého vyhraněného postoje. Je tam zmínka o tom, jaké možnosti tedy na začátku republiky byly předkládány. Mluví se tam o zdůrazňování sociální otázky, o tom, že v politickém klimatu první republiky převládal duch se smyslem pro sociální otázku. Už v prvních letech první republiky tu byla, hodně díky Masarykovi, vůle po sociální spravedlnosti a zájem o otázku samosprávy a heslo Pravda vítězí si sice Masaryk zvolil jako své heslo, ale převzal je ze staršího data a je to apel, výzva.

Uhl: Nezdá se vám to trochu abstraktní?

Vohryzek: Heslo jsou vždy abstraktní. Heslo nemá být úzké, to je vždycky abstraktní, do určité míry. Toto heslo je apel a ne tvrzení, že ten kdo má pravdu, to vždycky vyhraje. Naopak víme, že ten, kdo má pravdu, často velmi dlouho prohrává a musí být houževnatý. Tento apel je v dokumentu proto, že nám připomíná něco velmi dávného a kontinuálního.

Uhl: Vidíte, mně se například heslo Volnost, rovnost, bratrství, jakkoli je také historicky překonané a zneužívané, zdá mnohem

správnější a méně matoucí, a to i těch dvou stech letech, než ono Pravda vítězí. Myslíte si, že podobný vztah jako vy má k Masarykovi i mladá generace ?

Vohryzek : Já myslím, že o Masaryka je enormní zájem. Masaryk je samozřejmě postava diskusní, vždycky byla, vždycky o něj budou spory a vždycky byly. Ale je to postava nesmírně imponující, je to postava světová a přitom velice česká a pokud vám, mladí lidé o něho mají obrovský zájem, přestože jeho knihy jsou těžko dostupné.

Uhl: Hovořili jsme dlouze o reformovatelnosti systému. Rád bych se zmínil ještě o jedné koncepci, která se v poslední době v Chartě projevila. Je to představa, že Charta by měla či mohla nějakým účinným způsobem napomoci společenské kritice v oblasti ekonomiky, národního hospodářství, že by se přímo měla a mohla domáhat změny ekonomického modelu a to tím, že by podávala nějaké konkrétní návrhy na národohospodářské změny. Myslíte si, že k tomu máme dosti sil, myslíte si, že nám taková činnost přísluší? / jak toto souvisí s dosavadní činností Charty 77, která v minulosti přece jenom několik ekonomických - a "ekologických" dokumentů vydala. Máme v tom pokračovat, a pokud ano, v jakém smyslu ?

Vohryzek: V tradici, kterou představují dokumenty o hospodářských problémech, o ekologii a o jiných funkcích státní moci, které mají závažné důsledky v životě všech lidí a dotýkají se jejich práv často v několikaletém smyslu, jako zaměstnanců, jako uživatelů, jako spotřebitelů i jako bytostí, které chtějí přežít a mít zdravé děti, v téhle tradici by Charta měla pokračovat. Předkládat konkrétní návrhy na národohospodářské změny, zdokonalovat dnešní tzv. model nebo navrhnout model jiný, to podle mého soudu věci Charty není.

Uhl: Já to slyšel v poněkud skarikované podobě, že by se Charta měla vzít za právo "našich" pracujících být efektivně řízení manažery a naopak že právo manažerů studovat na dobrých manažerských školách. To právo být někým dobře řízen má moc povílo. Víte, ona je za tím trochu taková ta tradiční představa, že Charta je přeci jenom politická opozice. / to už je logický krok k tomu, že by měla mít nějakou koncepci ekonomických reforem, nebo i asi víc koncepcí, které by byly součástí společenského reformního úsilí. To je ale jasně mimo působnost Charty, takové představy, v základním prohlášení jsme se všichni zavázali, že "nebudeme vytyčovat vlastní programy politických či společenských reforem nebo změn", a to musíme respektovat, nechceme-li otrávit soudržnost Charty 77, její pluralismem.

Vohryzek : Možná že jde jen o pojmové nedorozumění. Slove řízení a manažing můžou mít jiný smysl, když je vysloví ekonom, a jiný když je použije sociolog, nebo třeba politolog. U ekonomů možná někdy znamenají jen řemeslo či povolání, asi jako svářeč nebo ředitel.

Uhl: Možná. Ale k jinému tématu: Jak chápete svou roli mluvčího? Působíte v prostředí literátů jako překladatel i jako pracovník na poli nezávislého písemnictví a kritiky, dokonce jsem slyšel z rozhlasových stanic, že jste byl vloni poctěn cenou Jana Palacha. Cítíte se mluvčím tak trochu za literáty a chcete nějakým specifickým způsobem zastupovat jejich zájmy t.j. zn. orientovat se na kulturní práva společnosti, včetně svobody umělecké tvorby ?

Vohryzek : Já se v žádném případě jako mluvčí necítím být zástupcem své profese. Myslím si, že mluvčí nezastupují profesi jako na příklad u rotariánů. To, čím se člověk zabývá, se v jeho činnosti třeba tak či onak projevuje, ale to je všechno. Mám v úmyslu, nevíím, zda se to podří připravit s pomocí přátel dokument o veřejné komunikaci, to znamená o sdělovacích prostředcích, což můj obor není. Budu závislý na pomoci ostatních.

Uhl:

Sledujete v poslední době reakce exilu na Chartu 77, sledoval jste kampaň Práva lidu proti Jiřímu Hájkovi ?

Vohryzek : Ta kampaň proti Jiřímu Hájkovi, tak jak já to vnímám, to je naprosto vybočení z exilových postojů. To je výjimečné. Mezi exilem a nezávislou kulturou doma jsou sice rozdíly, ale v zásadě jde o dva zorné úhly na tutéž věc, o dva vzájemně se doplňující pohledy.

Uhl : V oblasti kultury možná, ale v oblasti politiky málokdy, nemyslíte ?

Vohryzek : Já si myslím, že naše vzájemná komunikace je užitečná, že se to doplňuje, i ty rozdíly jsou užitečné, ať byly jakékoliv, stály za zamyšlením. Ale ta reakce na Jiřího Hájka, já jsem to četl hlavně v Právu lidu, to bylo naprosto šokující, protože šlo o odvetu za věci minulé, a nejvíce šokující bylo, že se to stalo právě ve chvíli, kdy Jiří Hájek usiloval o to, aby jeho syn mohl studovat. To je na tom nejnechutnější. Je docela možné, že šlo o kapu dopisů čtenářů a kdyby člověkbral ty dopisy jednotlivě, tak by se daly mnohé z nich psychologicky pochopit. Ale když redakce naprosto bez úsudku je chrstla do čísla, vytvořila z rozhněvaných čtenářů, pišících dopisy do redakce, dáv, jímž původně nebyli.

Uhl : Když to přátelé v exilu šéfredaktorovi Práva lidu panu Lovi vyma vytýkali, hájil se tím, že Právo lidu zveřejňovalo i hlasy z druhé strany, včetně hlasu Jiřího Hájka. Já ovšem třeba dlouhý příspěvek Petra Pospíchalů k tomuto tématu za hlas z "druhé strany" považovat nemohu, vyznačuje se nepochopením. Ani vyjádření katolického kněze Josefa Zvěřiny, plné odpuštění, nepovažují za jdoucí k podstatě věci. To učinil jediný člověk -- evangelický duchovní Jan Šimsa a Právo lidu si nedovolilo jeho přesvědčivé vysvětlení zveřejnit, i když ho mělo k dispozici. Myslím si, že z obav o čtenáře, spousta čtenářů Práva lidu by se po přečtení Šimsova článku rozrušila a mohli by zrušit předplatné. To jsou určitá omezení, která svobodě slova klade Právo lidu tolik vychvalovaný kapitalistický systém. Já s vámi nesouhlasím, že do redakce psali k tomuto tématu jednotlivci, šlo o reprezentativní vzorek čtenářstva, které se skládá převážně z posrpnové, praviceově orientované emigrace. Ti lidé mají, nejen v případě Jiřího Hájka, ale obecně velmi konzervativní, primitivně antikomunistické postoje a dávají je hlasitě najevo. A to probleskuje i ze stránek Práva lidu, i když v něm najdeme také stré dobré sociálně demokratické postoje. Většina čtenářů šlo nemá s dělnickým hnutím nic společného, spojuje je jen nenávisť ke všemu československému, což se mnohem výrazněji projevuje např. v Reportéru a Západu. Další potíž je v tom, že menší část té původní sociální demokracie, část levicová, se odtrhla a vytvořila si své vlastní noviny a instituce, takže na Právo lidu nemá už vůbec žádný vliv.

Vohryzek : To je ideologické hodnocení, já to chci hodnotit výhradně morálně. Lidé, kteří byli po únoru s Jiřím Hájkem v konfliktu a byli pronásledováni, se teď po 40 letech chytli náhodného slovního spojení, kterého Jiří Hájek použil, když usiloval o to, aby jeho syn přestal být pronásledován ze to, že je synem svého otce, a napadli ho. To je určitá morální situace. Ideologické zřetele ponechávám stranou. Z toho, jak můžu alespoň sporadicky sledovat zahraniční tisk, vím, že sociálně demokratické noviny nectiskují příspěvky nebo dopisy čtenářů jen od sociálních demokratů, i když jde o spcru, týkající se jejich vlastní strany. Kromě toho je spektrum sociálních demokratů a jejich sympatizantů velmi široké. Ideologický profil pisatelů je tedy nerelevantní. Relevantní je aspekt morální. Jestliže Právo lidu nechtělo dopisy čtenářů potlačit, tak to mělo redakce udělat tak, aby to nedostalo podobu štvavice, aby se lidé pišící do redakce kampaňovitým publikováním jejich dopisů nestali zástupem autorů. Ten zástup autorů z nich udělala redakce.

Uhl: Od počátku Charty se ozývá v exilu nejvíce jiná výtka. Pro některé lidi v exilu je na Chartě nejméně přijatelná ta nabídka dialogu se státní mocí v oblasti lidských práv. Co soudíte o tomto postoji exilu a co si vlastně myslíte o tom dialogu samotném a o jeho perspektivách?

Vohryzek: Ta nabídka platí od samého začátku, je to obsah základního prohlášení Charty 77. Státní moc to prozatím odmítá.

Uhl: Já bych jen upřesnil, že v základním prohlášení se nabízí dialog v oblasti narušeno působení, tj. výhradně v oblasti lidských práv. Není to tedy dialog mecenaský, jaký třeba probíhal mezi Solidaritou a polskou vládou. O takový dialog Charta nikdy neusílovala. Dialog sám si Charta představovala jako předkládaní dokumentace k porušování lidských práv, jednání o těchto problémech s úřady a pod.

Vohryzek: Nabídka trvá a státní moc to odmítá, resp. se k tomu vůbec nevyslovila.

Uhl: Často se v této souvislosti uvádějí určité prvky nepřímého dialogu, vlivu Charty na společenské dění a tak. Zdá se ovšem, že když jste Chartu podepsal a teď se stal dokonce jejím mluvčím, samotný požadavek takového dialogu vás nijak nepobuřuje. Nepovrhujete jej tedy za snahu po kolaboraci se státní mocí, jak se vyjadřuje část exilu?

Vohryzek: To je zhnědně ne.

Uhl: Teď bych kousl trochu do kyselého jablka. Ve vašem životopise, který jste autORIZOVANĚ, byl popsán váš politický vývoj od marxistické orientace ke kritice deformací a posléze i ke kritice této kritiky. Byla tam taková věta, že jste se na konec rozešel se všemi marxistickými koncepcemi deformací a náprav, tak jsme to také slyšeli na rozhlasových stanicích. Později přišla od mluvčích "superautorizovaná verze", kde slova "deformací a náprav" byla vypuštěna. Čtenář se tedy dočetl, že jste se "především" rozešel s marxismem. Víte, já jsem byl vychován křesťansky, v dospívání jsem se stal principiálním ateistou, ale nikdy bych neřekl, že jsem se všemi křesťanskými koncepcemi rozešel. Hlásím se v posledních dvaceti-čtyřiceti letech k revolučnímu marxismu, k marxismu obecně se hlásím celé řadě chartistů a mnozí další považují marxismus za jeden z myšlenkových směrů a politických proudů, které mohou přispět k budoucímu rozvoji společnosti a lidstva. Nějak se mě to vypuštění oněch slov dočkalo, protože to získalo anti-marxistický nádech. Marxistických koncepcí je mnoho a četné jsou společné s jinými, např. křesťanskými či obecně humanistickými koncepcemi, nebo na ně navazují. Vezměme např. úsilí o překonání cizího člověka ve společnosti, různé snahy o řešení sociální spravedlnosti nebo určité koncepce sebeorganizování lidí. Z té nové formulace věty ve vašem životopise by se dalo dovodit, že také vše toto jste odvrhl, stal jste se anti-marxistou a své názory a postoje podřizujete tomu, zda jejich autor je marxista. Tedy: máte k tomu, co se sem označuje za marxistické nebo je obecně za marxistické považováno averzi a předpojetost?

Vohryzek: Předpojetost ne, ale averzi úplně přímo řečeno ano, čili ta slučovací spojka "a" mi tam nesedí. Já mám zkušenosti z šedesátých let. Byl jsem tehdy dvakrát ve Švédsku a tam byl marxismus strašně v módě, hodně mi tam předkládali marxistické autory z různých zemí. Takže tam nešlo jen o tradiční marxismus zdejší, tam šlo o všechny a já jsem tam zjišťoval, že to bylo všechno strašná nuše a že to bylo hrozně nepodnětné. Ovšem to znamená, že jsem předpojetý. Jestliže je něco zajímavé, tak to беру, a to, že autor je přiřazován k marxismu, mě absolutně nezajímá. Nedávno jsem četl stať od Habermase z jeho knihy Nová nepřehlednost a našel jsem tam podobně k otázkám, které si kladu v souvislosti s krizí tzv. sociálního státu /welfare state/. Odmítat Habermase jen proto,

18
***
že patří k frankfurtské škole, která je marxistická, což někteří lidé dělají, to je přece směšné. Ale já, přímě řešeno, od marxismu nic nečekám. To není principiální postoj, to je postoj ryze empirický.

Uhl : Máte nějaké styky se švédskými organizacemi ?

Vohryzek : Ne, jen osobní.

Uhl: Minulý rok probíhala v Chartě diskuse o tom, do jaké míry a zda vůbec má Charta 77 reagovat na porušování lidských práv v zahraničí. V základním prohlášení jsme se zavázali zasazovat se za lidská práva doma i ve světě. Je pochopitelné, že jako československá iniciativa vidíme těžiště obrany lidských práv v Československu. Charta se nicméně v minulosti mnohokrát vyjádřila k porušování lidských práv jinde. Pokud to bylo zaměřeno třeba do Polska, SSSR a pod, nevzbudilo to v chartistickém společenství nijaký podiv nebo dokonce odpor. Před rokem a půl vydala Charta takové prohlášení proti apartheidu v JAR a pak byla ještě další prohlášení, která nebyla chartovní, ale podepsaná aktivními chartisty, která se týkala mírového hnutí a určitých politických představ s tím spojených a dále pak situace v Nikaragui. Ale k apartheidu se vyslovila jednoznačně celá Charta, tedy její mluvčí. Myslíte si, že takové prohlášení jako bylo k apartheidu, je jednou za časůsné nebo si myslíte, že to zavádí Chartu příliš do politických a nežádoucích vod?

Vohryzek : Myslím si, že rozhodně úctné je. Charta 77 má být solidární s lidmi, kteří jsou obětmi porušování občanských práv jinde na světě, včetně Jižní Afriky, ten názor zastávám.

Uhl: Jaký máte vztah k třetímu světu ?

Vohryzek : To souvisí s otázkou Evropy, evropského sebeuvědomování. To je otázka velmi živá. Rozdělená Evropa je slabá, rostoucí vědomí Evropy jako kulturního celku je velice důležitý fenomén, Evropa si uvědomuje, že tradice občanských práv vytváří dluh a to dluh vůči sobě i dluh světu a že Evropa dopláčí na všechna selhání, jichž se sama dopustila, a že hodně dluží třetímu světu.

Uhl : Myslíte Evropu západní nebo Evropu jako celek ?

Vohryzek : Mám na mysli Evropu, která reflektuje samu sebe jako celek. Ovšem toto sebeuvědomování zahrnuje i reflexi, že sebevědomí Evropy neznamená evropocentrismus. Mám tedy na mysli Evropu jako prostor, v němž vznikala tradice občanských práv, jako kulturní kontinent, který dluží sobě i světu určité morální hodnoty a určité morální chování. To zahrnuje i povinnost být solidární vůči občanstvu, kterému jsou jeho práva upírána, ať je to kdekoli na světě.

Uhl : Dodal bych, že ten dluh přece není jen morální a kulturní, ale také ekonomický a politický.

Vohryzek : Ještě k apartheidu. Je to vlastně evropský export. Nejsm slepý k tomu, že situace v Jižní Africe je velmi dramatická, že řešení musí být velmi obtížné, ale čím dále se to odkládá, tím je situace hroživější. Takže nemůžeme přestat odsuzovat apartheid.

Uhl: Děkuji za rozhovor.

XXXXXX

XXXXXXXXX

XXXXXXX

Přetiskování či jiné přebírání textů zveřejněných Infochem je v zásadě možné. Jde-li však o texty psané přímo pro Infoch, žádáme, aby byl při přebírání vždy uveden pramen. Bez uvedení pramene je možno přebírat dokumenty Charty 77, sdělení VONS, petice, otevřené dopisy, fejetony, jakož i texty, z jejichž charakteru či uvedení je zřejmé, že nebyly psány pro Infoch.

Dopis Jazzové sekce Československým úřadům:

Na vědomí : Generální prokuratura, kancelář prezidenta republiky,
ÚV KSČ - odd. kultury, Ministerstvo kultury ČSR, Městský
soud v Praze, ČTK.

Vážení soudruzi,

jak je Vám nepochybně známo, dne 2.9.1986 došlo k násilnému přerušení činnosti Jazzové sekce a k zatčení sedmi jejích funkcionářů. Tato skutečnost nezůstala bez odezvy v naší i světové veřejnosti.

Jedním z ohlasů v Československu byly rozsáhlé podpisové akce pod dopisy, vyzývající různé nejvyšší státní orgány k neprodlenému vyřešení situace, propuštění všech vězněných členů Jazzové sekce a k úplnému obnovení její činnosti. Dopisy pravděpodobně byly spontánně odesílány jednotlivým adresátům, o mnohých však byl zpraven též Pracovní výbor aktivistů Jazzové sekce, ustavený pro dobu nefunkčnosti výboru řádného.

Souhrnně jsme byli informováni o téměř osmnácti stech případech, kdy se českoslovenští občané-členové a příznivci Jazzové sekce plným jménem ztotožnili s výše uvedenými požadavky.

Takový rozsah nekoordinované aktivity považujeme za natolik závažný, že jsme si dovolili provést shrnutí všech známých podpisů pod společný text, který se více opakoval, a informovat o jejich existenci všechny zainteresované úřady, které (podle našich zkušeností) mezi sebou často jen velmi obtížně komunikují.

Jména podepsaných jsou seřazena do hrubého abecedního pořádku v příloze k této informaci. Autentičnost seznamu stvrzujeme svými podpisy.

V Praze dne 5.1.1987

Jiří Exner   Jana Pecholíková
ze pracovní výbor aktivistů Jazzové sekce

Příloha - nejčastěji se opakující text dopisu na obranu JS PPSH
- přibližný abecední seznam 1766 podpisů - 11 listů

Nejčastěji se opakující text dopisu na obranu JS PPSH:

Generální prokuratura ČSSR

Žádáme okamžité propuštění členů JS PPSH a jejího výboru. Žádáme okamžité zastavení trestního řízení vedeného proti činnosti JS a jejím členům. Žádáme plnou právní a společenskou rehabilitaci Jazzové sekce, zájmové kulturní organizace, která reprezentuje kulturní zájmy jak členů a příznivců JS, tak i další pokrokové kulturní veřejnosti. Obvinění vznesená proti zadržným členům JS považujeme za vykonstruovaná, dlouhodobou perzekuci JS chápeme jako omezování kulturní svobody každého z nás.

XXXXX

XXXXXXXX

XXXXX

Dopis Jiřího Hájka Rudému právu

Pan Zdeněk Hoření
šéfredaktor Rudého práva
Praha

Praha 18.1.1987

Vážený pane šéfredaktore,

páteční číslo Vašeho listu (z 16.1.)

v příslušném rámečku na titulní stránce doporučilo čtenáři studium úvah "o lidských právech domnělých a skutečných" na str. 5.

Poté, co jsme ve Vašem listě četli několikrát pozoruhodné výroky

M. Gorbačov k této tématice i jeho postoj k L.D. Sacharovovi, mohla vyvstat alespon otázka, do jaké míry se nové myšlenky, jím požadované vůči společenským problémům vnitropolitickým i mezinárodním, odrazilo také v Rudém právu. Pokud někdo něco takového očekával, byl asi zklamán také v tomto případě: nic než oběhvané stereotypy a fráze - ne blíže nespecifikované výtky porušování lidských práv v zemích "reálného socialismu" se odpovídá poukazem na nezaměstnanost v kapitalismu a na dětskou práci v kapitalistických a hlavně rozvojových zemích. Pozornost poněkud zvláštního rázu vyvolává toto zarážející ignorantství autorky (snad považované za odbornici v této oblasti), pokud jde o mezinárodně právní úpravu lidských práv, a snad právě s níž jsou produkty této neznalosti a zmatanosti předkládány čtenáři. Ze takové nesmyslnosti mohla pustit redakce do tisku, lze vysvětlit snad jen tím, že si myslí, že ideologická kázání pátečnicko Rudého práva na straně 5. stojně nílido načte, nebo že v redakci skutečně nikdo z lidských práv seriózně nezajímá?

Pro tuto druhou eventualitu bych si dovolil sdělit redakci, že roku 1948 schválilo Valné shromáždění OSN Všeobecnou deklaraci lidských práv (nikoli Pakt o občanských a politických právech, jak tvrdí článek), která zahrnuje jak občanská a politická, tak hospodářská, sociální a kulturní práva - připojené k původnímu návrhu z iniciativy SSSR a jeho spojenců, kteří však pak pro Deklaraci stejně nehlasovali. Mezinárodní pakty, vypracované na základě Deklarace jako právní výraz jejích zásad, projednávalo Valné shromáždění od počátku 50. let na svých normálních zasedáních (a ne tedy v Helsinkách, jak novím proč tvrdí Rudé právo) a schválilo na svém XXI. zasedání 1966. My jsme je podpořili již r. 1968, v evzduší obrodného procesu, ale ratifikovaly je čes. orgány až koncem r. 1975, poté, co Závěrečný akt Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě vyhlásil respektování lidských práv za jeden ze základů mírového soužití, bezpečnosti a spolupráce. Vyhlášením ve Sbírce zákonů č. 120/1976 se ustanovení Paktů stala součástí československého právního řádu, jehož částí, odporující této ustanovením, už podle Paktů samých a znovu podle Výsledného dokumentu KBSE z Madridu r. 1983 mají být přizpůsobeny povinností z Paktů vyplývajícím, jak ostatně od roku 1978 v řadě dokumentů s konkrétními návrhy připomíná státním orgánům občanská iniciativa Cherta 77, jejíž opodstatněnost váš list uvedeným článkem výrazně potvrdil. Za to je Vám možno poděkovat.

Jiří Hájek

Kosatecová 11, Praha 10 106 00

XXXX

XXXX

XXXX

K r á t k é z p r á v y :

Mezinárodní výbor na obranu Jana Dusa rozeslal v Curychu dopis, ve kterém žádá, aby příjemci informovali co nejdříve veřejnost o osudu vězněného. Upozorňuje též, že může zájemcům poskytnout znění žaloby, dopisy představitelům Československa, žádající propuštění Jana Dusa a také jeho fotografie. Mezinárodní výbor (C/o S. Korásek, Segantinstr. 154 Ch-8049 Zürich) zveřejňuje také adresu, na kterou je možno Janu Dusovi psát: Jan Dus, 19.6.1931, PS 09, útvar SNV č. 1. pošt. úřad 614, 161 00 Praha 6, ČSSR.

x

Pavol Černogurský se obrátil dopisem na prezidenta Husáka, v němž žádá o navrácení cestovního pasu své manželce, aby mohla navštívit syna Pavla v Kanadě. Pas jí byl odebrán r. 1985 těsně před nástupem do letadla, tedy poté, co jí byla cesta řádně povolena.

JUDr. Ján Černogurský se v podobné věci obrací na ministra vnitra ČSSR V. Vájnara, když žádá o vydání cestovního pasu s výjezdní doložkou do socialistických zemí pro svého 15 letého syna Jána. Ve svém dopise píše: "Použití dětí jako rukojeňníkov za občanské postoje rodičův je neobyčejně nedůstojná a zbabelá metoda. Ak by syn s Vaším vedomím nedostal cestovný pas s odôvodnením, že jeho cestovanie do zahraničia nie je v súlade so štátnymi záujmami ČSSR, považoval by som to za pozdvihnutie tejto metódy na štátnu politiku".

x

V informačním bulletinu vycházejícím v Lublani vyzývají jugosl. zastánci nezávislé mírové iniciativy, aby stoupenci podobných hnutí v NDR, Polsku, Československu, Maďarsku, Rumunsku, Bulharsku a Sov. svazu navázali vzájemné kontakty, které by přispěly k posílení občanských iniciativ v těchto zemích. Společné akce a dokumenty by se týkaly mj. problematiky dodržování lidských práv, odmítání vojenské služby, práce žen, ekologie, výměny národohospodářských rozborů a styků kulturních. Koordinovaná spolupráce při takových kontaktech mezi nezávislými občanskými iniciativami v zemích střední a východní Evropy, které by navázale na podobné kontakty mezi Východem a Západem, by měla jednotlivcům i kolektivům dodat odvahy a pocit solidarity při společném úsilí o větší politickou, sociální a kulturní svobodu občanů. Autoři výzvy mají adresu: Sekce za mírovno kulturo, SKUC, Kersnikova 4, 61000 Ljubljana, Jugoslávie.

x

Konečně nějaká odpověď k případu Jiřího Wolfa. Na žádost skupiny občanů z 1.12.1986, týkající se zhoršujících se podmínek a špatného zdravotního stavu Jiřího Wolfa vězněného ve Valdicích, došlo 23.1.1987 na adresu odesílatelky dr. L. Šilhánové odpověď, ale nikoliv z kanceláře prezidenta republiky, kam byla žádost poslána, ale z administrativy ÚV KSČ. V odpovědi se píše, že "podrobnosti žádosti byly přešetřeny" a že "žádost občanů je neopodstatněná". K případu se ještě vrátíme.

x

Již dříve jsme informovali o dopisech zaslaných Rudému právu na protest proti článku V. Doležela, v němž se pisatel snaží ostouzet Václava Havla a jeho rodinu. Dalšími odesílateli podobných protestů jsou: Erika Kadlecová, M. R. Křížková, Vladimír Štern a Miroslav Polák, kterému Rudé právo s podpisem údajného redaktora Doležela odpovědělo na kritiku článku zcela odlišně. Prostředně petici proti urážkám Václava Havla zaslalo Rudému právu též 48 mladých lidí z Prahy, Trutnova, Varnsdorfu, Brumova, Jablonce a Pardubic.

x

Britská ministerská předsedkyně píše do ČSSR

Drahá paní Kantůrková,

jsem Váa vděčná za dopis z 18. října 1986 i za kopii rukopisu "Mé přítelkyně v domě smutku" a těším se na čtení Vaší knihy.

Velmi obdivuji úsilí a odvahy všech těch, kdo jako Vy, se snaží rozšiřovat prostor osobní svobody v Československu.

Se všemi dobrými přáními

Vaše Margaret Thatcherová

XXXX

XXXXXXXXXXXX

XXXXX

